

Аналіз інфекційної захворюваності

За інформацією Державної установи «Чернівецький Центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» за 10 місяців 2021 року на території області рівень інфекційної захворюваності без врахування носіїв, грипу та гострих респіраторних інфекцій зріс в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року на 30,9 % за рахунок гострих кишкових та сальмонельозних інфекцій.

В області не зареєстровано випадків захворювання людей на сказ, сибірку, бруцельоз, орнітоз, лістеріоз, рикетсіози.

У 2021 році в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року спостерігається ріст рівня захворюваності на гастроентерити встановленої та не встановленої етіології на 26,4 % та 26,8% відповідно.

Ріст захворюваності на гастроентерити встановленої етіології в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року відбувся на адміністративних територіях Кіцманського (+13 випадків), Сторожинецького (+10 випадків), Хотинського районів та Кельменецького (по +10 випадків відповідно), зменшення зареєстровано в Вижницькому (-5 випадків) та Глибоцькому (-1 випадок) районі. Від кількості захворілих 80% складають діти.

Аналогічна ситуація з захворюваністю на гастроентероколіти, харчові токсикоінфекції, викликані не встановленими збудниками. Значний ріст рівня захворюваності спостерігається в Кіцманському районі (+26 випадків), Новоселицькому (+17 випадків), Сторожинецькому, Кельменецькому (по +9 випадків) та Глибоцькому (+7 випадків). На інших територіях спостерігається спорадична захворюваність, а в Сокирянському та Заставнівському районі і

зменшення рівня захворюваності на 11 та 2 випадків відповідно. Також в основному захворюваність сформована за рахунок дитячого населення.

Викликає занепокоєння ситуація з зростанням захворюваності на рота-вірусний ентерит, ріст на 37 випадків по області, в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року.

Ріст рівня захворюваності спостерігається на всіх адміністративних територіях області, окрім Вижницького району (-1 випадок), найбільший ріст зафіксований в м. Чернівці (+14 випадків).

Також, спостерігається значний ріст захворюваності на сальмонельозні інфекції в порівнянні з аналогічним періодом 2020 року (+39 випадків), за рахунок Глибоцького (+17 випадків) та м. Чернівці (+13 випадків).

На території області за 10 місяців 2021 року зареєстровано 3 випадки захворювання на лептоспіроз, що відповідає рівню захворюваності аналогічного періоду 2020 року, випадки зареєстровані в Сторожинецькому районі (1) та м. Чернівці (2).

В області в порівнянні з аналогічним періодом значно зросла захворюваність на хворобу Лайма (+16 випадків) за рахунок м. Чернівці (+18 випадків), Сокирянського, Хотинського, та Новоселицького районів (по +1 випадку).

На території області за поточний період 2021 року зареєстровано 2 спалахи гострих кишкових інфекцій.

Спалахи зареєстровані в закладі дошкільної освіти с. Іспас Вижницького району та закладі ресторанного господарства «Старе місто» в смт. Глибока.

Етіологічний фактор при виникненні спалаху в ЗДО с. Іспас не був визначений, при спалаху в ресторані - *Salmonella enteritidis* var jena.

В обох випадках при проведенні епідеміологічного розслідування та позапланового інспектування виявлені значні порушення вимог законодавства.

Завдяки вжитим заходам розповсюдження епідемічного процесу припинено та вжито заходи адміністративного впливу.

Впродовж 10 місяців 2021 року здійснено **376 заходів державного нагляду** (контролю), з них 231 планових та 145 позапланових заходів, порушення вимог санітарного законодавства виявлені на 139 (**37%**).

Впродовж 10 місяців 2021 року заплановано згідно річного плану роботи здійснити 319 планових заходів державного нагляду у сфері дотримання вимог санітарного законодавства, проведено 231 захід (**72,4%**), не проведено 88 (**27,6%**), з причин закриття об'єктів, відсутність уніфікованих актів. Порушення вимог санітарного законодавства встановлені на **132** об'єктах, що становить **57,1%**, з них: в ЗЗСО – 45,3%; ЗДО – 83,9%; НВК – 64%; комунальні водогони - 100%; оздоровчі заклади – 37,5%; промислові об'єкти – 41%.

За результатами виявлених порушень було надано 130 приписів та складено 11 протоколів про порушення санітарних норм.

Також проведено **145 позапланових заходів державного нагляду** (контролю), порушення вимог санітарного законодавства виявлено на 12 об'єктах (8,3%), за виявлені порушення вимог санітарного законодавства

складено 1 протокол про порушення санітарних норм, надано 4 приписи та 3 рекомендації.

Окрім того, проведено (без врахування перевірок протиепідемічних обмежень) **1471** моніторингових обстежень, з них на **842** об'єктах виявлені порушення вимог санітарного законодавства (**57,2%**):

- 20 підприємств питного водопостачання (порушення виявлені на 13 (65%), за результатами надано 10 приписів);

- 349 джерел децентралізованого водопостачання (порушення виявлені на 200 об'єктах (57,3%), за результатами надано 25 приписів);

- 340 обстежень закладів дошкільної освіти (порушення виявлені на 178 об'єктах (52,4%), за результатами надано 29 приписів);

- 620 закладів загальної середньої освіти (порушення виявлені на 402 об'єктах (64,8%), за результатами надано 66 приписів);

- 12 закладів оздоровлення (порушення виявлені на 6 об'єктах (50,0%), за результатами надано 2 приписи);

- 22 полігони твердих побутових відходів (порушення виявлені на 20 об'єктах (90,1%), за результатами надано 15 приписів);

- 108 інших об'єкти (порушення виявлені на 23 об'єктах (21,3%), за результатами надано 5 приписів).

Основні порушення, які виявлялись в закладах освіти при проведенні планових заходів: харчоблоки потребують проведення капітальних та поточних ремонтів, немає повного набору виробничих приміщень або не проведено відповідне зонування виробничих зон, відсутня або не працює припливно-витяжна вентиляція над тепловим обладнанням в закладах освіти, недостатньо холодильного та технологічного обладнання на харчоблоці, не дотримуються норм харчування по м'ясу, овочах та фруктах, не проведено лабораторний контроль рівня освітленості, показників мікроклімату (температура, вологість), відсутні лабораторні дослідження піску на наявність яєць гельмінтів в закладах дошкільної освіти та навчально-виховних комплексах, не проводяться вимірювання концентрації радону-222 у повітрі приміщень першого поверху будівель закладів освіти тощо.

Впродовж 10 місяців 2021 року проводились лабораторно-інструментальні дослідження в закладах освіти.

Під час проведення планових заходів державного нагляду та моніторингових перевірок закладів освіти області проводились лабораторно-інструментальні дослідження з об'єктів навколишнього середовища (змиви з об'єктів довкілля, змиви на вірусологію, бактеріального забруднення готових страв, калорійності, вірусологічних досліджень, мікроклімату та освітленості, а також повітря закритих приміщень).

Загалом досліджено 171 пробу готових страв на бактеріальне забруднення. Відхилення встановлено у 2 (1,2%) закладах. Досліджено 157 проб на калорійність, без відхилень. Досліджено 3200 змивів з навколишнього середовища (харчоблоки та роздаткові закладів освіти) на наявність патогенної та умовно-патогенної мікрофлори, виявлені позитивні знахідки в 63 змивах (1,9

%). З проведених 325 змивів на вірусологію, 30 вірусологічних досліджень та 30 досліджень повітря закритих приміщень – відхилень не виявлено.

Проведено у закладах освіти області 415 інструментальних досліджень параметрів мікроклімату (температурний режим, рівень вологості, швидкість руху повітря), 415 замірів рівня освітленості - у 27 приміщеннях були виявлені відхилення (6,5%) та 30 вимірювань повітря закритих приміщень – без відхилень.

Про виявлені порушення та встановлені відхилення лабораторно-інструментальних досліджень проінформовані керівники закладів, органи місцевого самоврядування та виконавчої влади. За встановлені порушення санітарних вимог та виявлені відхилення надано 29 приписів.

В Чернівецькій області під час оздоровчої кампанії працювало 45 таборів, з них - 12 стаціонарних (3 наметових табори, 9 заміських закладів оздоровлення), 33 пришкільних (з них - 1 табір праці та відпочинку, 28 – літніх мовних таборів та 4 табори з денним перебуванням).

До початку роботи було проведено 10 моніторингових обстежень пришкільних таборів з організацією харчування, без порушень. Перед початком оздоровчої кампанії у пришкільних таборах з організацією харчування погоджене перспективне двотижневе меню та проведені лабораторні дослідження води – результат негативний.

Також, до початку оздоровчої кампанії здійснено 10 моніторингових обстежень закладів оздоровлення та відпочинку у сфері дотримання вимог санітарного законодавства, з них 9 – комісійно та 1 працівниками управління за заявою власника, було виявлено порушення у 4 таборах (відсутність дезінфекційних засобів на одну зміну, будинки для проживання потребують проведення поточного ремонту, на харчоблоках недостатньо технологічного обладнання).

Впродовж оздоровчої кампанії було здійснено 28 заходів державного нагляду, з них: 14 планових та позапланових заходів державного нагляду, виявлено 6 порушень вимог санітарного законодавства, за результатами виявлених порушень надано 6 приписів (рекомендацій) 1 особу притягнуто до адміністративної відповідальності. При проведенні 14 моніторингових перевірок обстежень закладів оздоровлення порушення виявлено в 6 закладах, з метою усунення порушень надано 6 приписів (пропозицій).

Під час проведення оздоровчої кампанії проведено дослідження 8 проб харчових продуктів на бактеріальне забруднення та 6 готових страв на калорійність, без відхилень; 120 змивів на наявність патогенної та умовно-патогенної мікрофлори, позитивних знахідок не виявлено.

На виконання Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 13.03.2020 року «Про невідкладні заходи щодо забезпечення національної безпеки в умовах спалаху гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та доручення Голови Держпродспоживслужби України спеціалістами Головного управління, впродовж поточного року було проведено 386 перевірок та моніторингових обстежень

джерел питного водопостачання (22 централізованого, 364 – децентралізованого), 4 об'єкти водовідведення.

Так, за поточний період 2021 року на об'єктах централізованого водопостачання було здійснено 2 планові перевірки та 20 моніторингових обстежень. За результатами проведених заходів на 14 об'єктах були встановлені порушення вимог санітарного законодавства, основні з яких: відсутній проект про організацію (встановлення) зон санітарної охорони джерел водопостачання, не дотримується перший пояс зони санітарної охорони (відсутня огорожа, джерела розташовано хаотично по території міста тощо), землі другого та третього поясу зон санітарної охорони для джерел водопостачання використовуються під ведення особистого селянського господарства, потребують капітальних ремонтів приміщення водозаборів, не розроблені робочі програми виробничого контролю якості питної води, відсутній паспорт радіаційного контролю, не здійснюється повний лабораторний контроль безпечності та якості питної води за показниками згідно з додатками 1, 2 Державних санітарних правил і норм «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною» (далі - ДСанПіНу 2.2.4-171-10).

З метою оптимального режиму роботи водогосподарських систем, з урахуванням санітарних норм і правил 7 вимірювальними лабораторіями підприємств водопровідно-каналізаційного господарства здійснюється постійний контроль за якістю питної води - визначають залишковий хлор, і тільки у двох лабораторіях контроль проводять відповідно до ДСанПіНу 2.2.4-171-10, за винятком цинку, кадмію, ртуті, молібдену, свинцю, хлороформу, миш'яку та вірусологічних досліджень.

За виявлені порушення вимог санітарного законодавства надано керівникам, власникам, балансоутримувачам надано 11 приписів та рекомендацій щодо їх усунення.

За результатами обстежень криниць на більш як половина, а саме 57% встановлено порушення вимог санітарного законодавства, а саме: в частині їх облаштування, періодичності проведення лабораторного контролю якості та безпечності питної води, паспортизації громадських криниць. За виявлені порушення балансоутримувачам криниць надано 29 приписів та рекомендацій щодо їх усунення.

Впродовж року продовжувалась робота щодо паспортизації джерел водопостачання. Однак, станом на сьогодні, відсоток паспортизованих громадських криниць складає 29,3%, санітарні паспорти оформлено, але не пролонговано на 64,7% об'єктах та на 6% - не проведено паспортизацію.

Також, обстежено 4 об'єкти водовідведення (КОС), на яких встановлені наступні порушення: системи зношені та потребують реконструкції, частина - знаходиться в аварійному стані, а також був зафіксований факт несвоєчасного інформування Головного управління про настання аварійних ситуацій.

Крім того, в рамках моніторингу проводились лабораторні дослідження проб питної води у відповідності до вимог ДСанПіНу 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною».

З об'єктів централізованого водопостачання (комунальні, відомчі, сільські) відібрано та досліджено 98 проб питної води за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками, відхилення не встановлені. Окрім того, досліджено по 76 проб води з громадських криниць, відхилення встановлено у 4 (5,2%) пробах за санітарно-хімічними та 8 (10,5%) - за мікробіологічними показниками.

Керівникам підприємств та балансоутримувачам, на яких виявлені порушення вимог санітарного законодавства та відхилення за результатами проведених лабораторних досліджень, надано відповідні рекомендації щодо їх усунення, а також проінформовано органи місцевого самоврядування та виконавчої влади.

Впродовж року видавались та поновлювались санітарні паспорти на джерела питного водопостачання в закладах освіти області. На 494 об'єктах (208 - ЗОШ, 174 - ДНЗ, 19- НВК та 3 - інтернатні) відсосок паспортизованих джерел складає 90,5, потребують пролонгації - 8,9 та 0,6 - відсутні паспорти. Загалом досліджено 257 проб питної води за санітарно-хімічними та мікробіологічними показниками. Відхилення встановлені по санітарно-хімічним показникам у 19 закладах та по мікробіологічним -10. Керівникам закладів надано 10 приписів та 7 рекомендаційних листів, поінформовано керівників управліннями освітою.

На виконання Законів України «Про адміністративні послуги», «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності», «Про перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» видано 68 дозволів (санітарні паспорти) на роботу з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючого випромінювання, розглянуто 72 документи у яких обґрунтовуються обсяги викидів для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, з яких в 59 випадках прийнято рішення щодо можливості видачі дозволу, у 13 випадках - надано відмову. Причина відмови - порушення Інструкції про загальні вимоги до оформлення документів, у яких обґрунтовуються обсяги викидів для отримання дозволу на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами для підприємств, установ, організацій та громадян-підприємців, затвердженої наказом Міністерства охорони навколишнього природного середовища України від 09.03.2006 №108.

Крім того, проведено 40 обстежень об'єктів для отримання ліцензії на провадження господарської діяльності з медичної практики.

Також проведено 10 обстежень приміщення складів для видачі санітарних паспортів на право одержання, зберігання і застосування пестицидів та мінеральних добрив.

Протягом звітнього періоду надійшло 61 звернення громадян у сфері санітарного законодавства, 1 з яких залишаються ще на розгляді. За ознакою надходження звернення 54 - первинні, 4 – повторні. За результатами розгляду вирішено позитивно-22, дано роз'яснень - 22, звернення, що пересилались за належністю – 13.

З метою попередження поширення захворювання на COVID-19 Головним управлінням проводились моніторингові перевірки суб'єктів господарювання по дотриманню протиепідемічних вимог. Спеціалістами Головного управління проведено **18143** моніторингові обстеження. Порушення дотримання протиепідемічних вимог виявлено на **3029** об'єктах. За результатами виявлених порушень до адміністративної відповідальності притягнуто 789 фізичних та юридичних осіб, застосовано 6 фінансових санкцій, надано 2517 приписів (рекомендацій).